

Костянтин Марисюк

доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри кримінального права і процесу
Навчально-наукового інституту права, психології та інноваційної освіти
Національного університету “Львівська політехніка”

Наталія Слотвінська

кандидат юридичних наук,
асистент кафедри кримінального права і процесу
Навчально-наукового інституту права, психології та інноваційної освіти
Національного університету “Львівська політехніка”

Валентин Давидюк

аспірант I року навчання
спеціальності 081 “Право”

ПИТАННЯ ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ ІЗ ВРАХУВАННЯМ ОСОБИ ВИННОГО

<http://doi.org/10.23939/law2020.25.204>

© Марисюк К., Слотвінська Н., Давидюк В., 2020

Відмежовано поняття “особа винного”, “особа злочинця” та “суб’єкт злочину”. Відтак проаналізовано групи ознак, що характеризують зазначені поняття. Встановлено, що беручи до уваги характеристики особи винного, під час призначення покарання, необхідно дотримуватись таких правил: у кожному кримінальному провадженні потрібно враховувати ознаки, що характеризують особу винного із різних сторін (фізичні, психічні, соціальні та правові), зокрема ознаки, що характеризують винного до, під час, та після вчинення злочину; й позитивні, й негативні ознаки; окрім того, суд повинен належно описати, які саме ознаки, що характеризують винного, він бере до уваги, а також, який вони мають вплив на призначуване покарання.

Ключові слова: призначення покарання, особа винного, особа злочинця, суб’єкт злочину, індивідуалізуючі ознаки.

Актуальність дослідження проблеми. Врахування особи винного при призначенні покарання є однією із головних умов реалізації принципу індивідуалізації покарання та запорукою призначення справедливого покарання. Суд, призначаючи покарання, завжди повинен враховувати особливості людини, яка вчинила злочин, адже вони можуть мати великий, а іноді й вирішальний вплив на вид та міру призначеного покарання. Без врахування індивідуалізуючих ознак призначення покарання перетворилось би в механічне заняття. Законодавець тому і передбачає альтернативні види покарань та встановлює їхні межі, щоб суд міг обрати той вид і міру покарання, яка забезпечуватиме досягнення його мети – кари, виправлення засудженого, а також запобігання вчиненню нових злочинів як засудженим, так і іншими osobами.

Дещо дискусійним у літературі є питання щодо того, що розуміти під особою винного та які характеристики винного необхідно враховувати у разі призначення покарання.

Виклад основного матеріалу. Насамперед необхідно відмежувати поняття “особа винного”, “особа злочинця” та “суб’єкт злочину”.

Т. В. Непомнящая критикує позиції вчених, які вказують на необхідність врахування особи злочинця у разі призначення покарання. Вчена вважає, що це поняття не збігається із поняттям “особи винного” та є ширшим, оскільки передбачає врахування даних про особу, які важливі для кримінології, але не можуть враховуватись під час призначення покарання. До таких даних можна зарахувати, наприклад, ставлення до релігії чи національність [1, с. 57]. Проте таку думку критикують, зокрема, С. А. Велієв, який вважає, що тут не може йтися про співвідношення частини і цілого [2, с. 191]. Таку саму позицію підтримує і В. В. Полтавець, але при цьому вчена зауважує, що ці поняття не є тотожними, а їхнє ототожнення не відповідає положенням КК України, який використовує саме поняття “особа винного”. Крім того, як зазначає науковець, застосування поняття “особа винного” є виправданим, оскільки покарання можна призначити лише особі, вина якої доведена [3, с. 129]. Беручи до уваги неоднозначність трактування цих понять, варто все-таки послуговуватись поняттям “особа винного”, розглядаючи її врахування як одну із загальних зasad призначення покарання передусім тому, що саме це поняття використовує законодавець.

Щодо розмежування особи винного та суб’єкта злочину, то необхідно зазначити, що особа винного має вплив на призначення покарання, а суб’єкт злочину – це особа, яка повинна нести кримінальну відповідальність за скоений злочин. Тому не потрібно у разі призначення покарання до особи винного враховувати властивості, що входять до ознак суб’єкта злочину (вік, з якого може наставати кримінальна відповідальність, осудність, ознаки спеціального суб’єкта). Причиною цього є також те, що всі ці ознаки вже враховані судом як ознаки відповідного складу злочину [4].

Більшість науковців сходиться на думці, що особа винного становить собою сукупність ознак (властивостей, характеристик).

Так, Т. В. Сахарук під цим поняттям розуміє “сукупність правових, соціальних, психічних, психологічних та фізичних властивостей індивіда, визнаного винним у вчиненні злочину, які характеризують особу до моменту вчинення злочину, під час вчинення та після вчинення злочину і мають суттєве значення для вибору міри кримінально-правового впливу з точки зору досягнення мети покарання” [5, с. 12]. Таке визначення видається достатньо повним, а також таким, що охоплює основні властивості, які можна брати до уваги під час дослідження особи винного.

С. А. Велієв дає таке визначення особи винного – “сукупність соціальних, психологічних, і біологічних властивостей індивіда, визнаного винним у вчиненні злочину, які існують на момент постановлення вироку і мають важливе значення для вибору міри кримінально-правового впливу з точки зору цілей та принципів призначення покарання” [2, с. 196]. У цьому разі вченій, вивчаючи особу винного, пропонує розглядати її з трьох позицій: 1) як особу, що в минулому вчинила злочин; 2) як особу, якій повинно бути призначено покарання; 3) як особу, яка є учасником різних суспільних відносин, як члена суспільства [2, с. 207].

Згідно із позицією більшості науковців, враховуючи особу винного, необхідно брати до уваги не лише ознаки, які безпосередньо пов’язані із злочином, а й ті, що з ним не пов’язані та не мали впливу на його вчинення. Але водночас такі ознаки повинні мати кримінально-правове значення.

Хоча серед науковців і висловлюються позиції, які передбачають необхідність уточнити, які саме обставини, що стосуються особи винного суд повинен враховувати у разі призначення покарання. Такі позиції критикували, зокрема, М. І. Бажанов, який вважав, що це “звузило б можливість суду враховувати обставини, що характеризують особу винного, що включають в себе цілий комплекс ознак” [6, с. 37]. З думкою вченого важко не погодитись, оскільки передбачити усі ознаки особи винного, які б суд міг враховувати під час призначення покарання практично неможливо, та й в цьому немає потреби.

У літературі виокремлюють різні групи ознак, що характеризують особу винного. Наприклад, у підручнику “Курс кримінального права” за редакцією Н. Ф. Кузнецової та І. М. Тяжкової, виділяють соціально-демографічні; кримінально-правові; соціально-психологічні; фізичні ознаки; соціальні прояви винного в різних сферах життєдіяльності [7, с. 90]. Висловлюється й інша позиція щодо того, що з урахуванням інтересів юридичного використання достатнім є поділ усіх ознак лише на дві групи: 1) соціальна характеристика та 2) психологічна характеристика [8, с. 213].

Т. В. Непомнящая пропонує три групи властивостей, що характеризують особу винного: 1) соціально-демографічні; 2) психофізіологічні; 3) правовий статус особи.

Проте найпоширенішою серед науковців є класифікація усіх ознак на чотири групи: 1) фізичні властивості; 2) психічні властивості; 3) соціальні властивості; 4) правові властивості [2, с. 213; 9, с. 157]

На підставі аналізу позицій науковців та судової практики до відповідних груп можна зарахувати такі ознаки.

До фізичних властивостей належать: стать, вік, стан здоров'я (зокрема наявність фізичних вад, інвалідності), стан вагітності жінки на момент призначення покарання.

Ці ознаки зазвичай враховує суд так: м'якше покарання призначається молодим особам, жінкам, а особливо тим, що на момент призначення покарання перебувають у стані вагітності, а також особам, які мають проблеми із здоров'ям (проблеми зі здоров'ям часто навіть стають підставою для пом'якшення покарання чи звільнення від його відбування).

Проте суд незавжди враховуватиме ці ознаки, як такі, що пом'якшують покарання. Все залежатиме від конкретної справи та від аналізу усіх ознак у сукупності.

У цьому разі варто звернути особливу увагу на те, що деякі із фізичних ознак вже передбачені законодавцем як обставини, що пом'якшують покарання, а саме: вчинення злочину неповнолітнім (п. 3 ч. 1 ст. 66 КК України), вчинення злочину жінкою у стані вагітності (п. 3 ч. 1 ст. 66 КК України). До того ж наявність деяких фізичних ознак може бути також підставою неможливості призначення особі деяких видів покарань (наприклад, арешт не застосовують, зокрема, до осіб віком до 16 років та вагітних жінок, громадські роботи, зокрема, не застосовують до інвалідів I та II груп). У наведених випадках суд зобов'язаний враховувати відповідні фізичні властивості винної особи.

Психічні властивості: наявність психічних розладів (за винятком таких, що є підставою для визнання особи неосудною), характер, темперамент, соціальна спрямованість особи.

Психічні вади особи, які не впливають на її осудність, часто можуть значно впливати на вчинення особою злочину, тому їх потрібно враховувати судом. До цієї групи ознак належить і обмежена осудність винної особи, яку за прямою вказівкою закону, а саме ч. 2 ст. 20 КК України, потрібно враховувати судом у разі призначення покарання.

Під темпераментом особи потрібно розуміти сукупність психічних особливостей, пов'язаних зі швидкістю та силою виникнення в особи почуттів. Характером особи є "стійкий, цілісний склад душевного стану, що виявляється у психічних актах, манерах, звичках, емоційних переживаннях" [10, с. 165]. Соціальна спрямованість особи проявляється у тому, чим вона цікавиться, у її потребах. На перший погляд може здатись, що врахування цих властивостей особи є неважливим, оскільки зазвичай вони не мають прямого впливу на пом'якшення чи обтяження покарання, проте для того, щоб дослідити особливості особи, що вчинила злочин, встановити із нею психологічний контакт, розібраться у мотивах та меті вчинення злочину, іноді потрібно звертатись саме до цих ознак. Особливого значення ці характеристики набувають у разі призначення покарання за злочин, вчинений у стані сильного душевного хвилювання.

До соціальних властивостей особи винного потрібно зарахувати низку ознак: професія, посада, сімейний стан, наявність на утриманні неповнолітніх або осіб похилого віку, належність до відповідної соціальної групи, ставлення до праці або навчання, поведінка на роботі, в побуті, спосіб життя, наявність державних нагород, почесних звань, дотримання правил громадського порядку, моральних принципів, ставлення до навколоїшнього середовища, зловживання алкоголем або наркотиками, майнове становище тощо.

За допомогою цих ознак розкриваються соціальні ролі особи, які мають важливе значення у разі призначення її покарання. Очевидно, що особі, яка в різних сферах свого життя характеризується позитивно, має значні заслуги, дбає про свою сім'ю тощо, повинно бути призначено м'якше покарання, оскільки вчинення нею злочину, порушення закону не відповідає її способу життя, може бути навіть випадковістю. Окрім цього, є великі шанси, що така особа злочину діяльність продовжувати не буде, тому навіть м'яке покарання чи призначення покарання із звільненням від його відбування буде достатнім для виправлення такої особи.

Питання призначення покарання із врахуванням особи винного

І навпаки, коли особа характеризується негативно за місцем роботи, навчання, в побуті, не дбає про сім'ю, зловживає алкоголем тощо, то за загальним правилом для виправлення її потрібно призначити важче покарання. Необхідно зазначити, що, коли особа вчинила злочин, перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння або у стані, викликаному вживанням наркотичних або інших одурманюючих засобів, то таку обставину відповідно до ч. 2 ст. 67 КК України може враховувати суд як обставину, що обтяжує покарання, і повторно її враховувати під час характеристики особи винного не можна.

Важливо, щоб враховувались соціальні властивості особи у різних сферах її життя. Недостатньо взяти до уваги лише характеристику за місцем навчання чи праці особи, потрібно також отримати відповідні дані від членів сім'ї, сусідів, друзів, знайомих тощо. Лише в такому разі суд зможе зробити об'єктивний висновок про особу винного як члена суспільства.

До правових характеристик особи потрібно зарахувати: наявність не знятих чи не погашених судимостей, адміністративних стягнень.

Ці дані дають можливість встановити ставлення особи до закону та наскільки для неї характерним є його порушення. Враховуючи такі ознаки звернемо увагу, що вчинення особою злочину повторно чи рецидив злочинів належить до обставин, які обтяжують покарання (п. 1 ч. 1 ст. 67 КК України). Крім того, таку ознаку можна передбачити як ознаку злочину, що впливає на його кваліфікацію. В такому разі її не може враховувати суд ще раз як ознаку, що обтяжуватиме покарання винної особи.

Варто звернути увагу, що може йтися лише про не зняту чи не погашену судимість. Адже, якщо судимість погашено чи знято, то вона втрачає своє кримінально-правове значення і не повинна враховуватись і як обставина, що негативно характеризує винного. Хоча в літературі міститься й протилежна позиція щодо можливості врахування знятої чи погашеної судимості у разі, коли зіставлення такої ознаки із іншими дає підстави робити висновок про постійність та стійкість антисуспільної поведінки [8, с. 245–246].

Принагідно варто зауважити, що до ознак, що характеризують правовий статус особи, багато вчених враховують ознаки, які охоплюються таким елементом складу злочину як суб'єкт злочину. Так, зв. Т. В. Непомнящою до них належить факт досягнення особою віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність [1, с. 60–61]. Такої ж думки дотримується і С. А. Велієв, який до правових ознак крім віку, з якого може наставити кримінальна відповідальність, враховує також ознаки спеціального суб'єкта [2, с. 219]. Згадані ознаки до правових ознак враховують і А. А. Музика, О. П. Горох, додаючи до них, зокрема, і осудність [11, с. 224]. З огляду на згадане розмежування особи винного та суб'єкта злочину такі ознаки не повинні входити до характеристики особи винного.

Іноді суди також визначають як обставину, що негативно характеризує винного, те, що він не визнає себе винним або не був чесним перед судом, свою поведінкою не сприяв розкриттю злочину. Така оцінка є неправильною, оскільки відмова від визнання вини, незгода із обвинуваченням є способом самозахисту особи [8, с. 255].

Важливо також розібратись, як саме потрібно враховувати ознаки, що характеризують особу винного. Так, Р. С. Бурганов вважає, що, враховуючи особу винного, дуже важливо, щоб суд дав однозначну оцінку, чи ознака, що враховується, є позитивною, чи негативною. Якщо ознака є нейтральною, то її взагалі не повинен брати суд до уваги [12]. З такою позицією важко погодитись. Існують певні ознаки особи винного, які не мають суто негативного чи позитивного значення, але їх врахування є необхідним для створення цілісного уявлення суду про особу, яка вчинила злочин, та про покарання, яке найдоцільніше її призначити, беручи до уваги її індивідуальні особливості. Слушно з цього приводу висловився А. В. Наумов, зазначаючи, що “врахування ознак особи зовсім не означає, що в залежності від наявності тих чи інших...ознак винному буде призначено більше чи менше покарання. Важливо, щоб суд із врахуванням цих правил призначив йому справедливе покарання, що в максимальній мірі відповідатиме цілям покарання...” [13, с. 375].

Висновки. Узагальнюючи все наведене вище, можна зробити висновок, що враховуючи особу винного, у разі призначення покарання, необхідно дотримуватись таких правил:

1. Врахування особи винного є самостійною загальною засадою призначення покарання, що потрібно здійснювати у кожному кримінальному провадженні;
2. Потрібно враховувати ознаки, що характеризують особу винного із різних сторін (фізичні, психічні, соціальні та правові);
3. Мають враховуватись ознаки, що характеризують винного до, під час, та після вчинення злочину;
4. Підлягають врахуванню і позитивні, і негативні ознаки;
5. Суд повинен належним чином описати, які саме ознаки, що характеризують винного, він бере до уваги, а також, як вони впливатимуть на призначуване покарання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Непомнящая Т. В. Назначение уголовного наказания: теория, практика, перспективы: моногр. [Текст] / Т. В. Непомнящая. Спб.: Издательство Р. Асланова “Юридический центр Пресс”, 2006. 781 с. 2. Велиев С. А. Принципы назначения наказания: [Текст] / С. А. Велиев. СПб.: Издательство Р. Асланова “Юридический центр Пресс”, 2004. 388 с. 3. Полтавець В. В. Загальні засади призначення покарання за кримінальним законодавством України: [Текст]: моногр. / МВС України, Луг. акад. внутр. справ ім. 10-річчя незалежності України; [Наук. ред. канд. юрид. наук, проф. Л. М. Кривоченко]. Луганськ: РВВ ЛАВС. 2005. 240 с. 4. Українське кримінальне право. Загальна частина [Текст]: підручник / [Берзін Павло Сергійович та ін.]; за заг. ред. В. Навроцького. К.: Юрінком Интер, 2013. 711 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: http://pidruchniki.ws/1547121956142/pravo/ukrayinske_kriminalne_pravo_-_navrotskiy_vo. 5. Руська Правда. Переклад за виданням: Правда руська. Тексти на основі 7 списків та 5 редакцій. Склав та підготував до друку проф. С. Юшков. К.: ВУАН, 1935. Редакція IV. С. 137–144 (На основі тексту Архівної комісії АН СРСР, № 240, Новгородський 1-й літопис XV ст.) [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://litopys.org.ua/oldukr2/oldukr51.htm>. 6. Бажанов М. И. Назначение наказания по советскому уголовному праву [Текст] / М. И. Бажанов. К.: Вища школа, 1980. 216 с. 7. Курс уголовного права. Т. 2. Общая часть. Учение о наказании [Текст]: Под ред. Н. Ф. Кузнецовой, И. М. Тяжковой. М.: ИКД “Зерцало-М”, 2002. 464 с. 8. Личность преступника [Текст] / ред. кол.: В. Н. Кудрявцев, Г. М. Миньковский, А. Б. Сахаров. М.: Юрид. лит., 1975. 272 с. 9. Становский М. Н. Назначение наказания: [Текст] / М. Н. Становский. СПб.: Издательство “Юридический центр Пресс”, 1999. 480 с. 10. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України [Текст] / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. 7-ме вид., переробл. та допов. К.: Юридична думка, 2010. 1288 с. 11. Музика А. А., Горох О. П. Покарання та його застосування за злочини проти здоров’я населення: моногр. [Текст] / А. А. Музика, О. П. Горох. К.: ПАЛИВОДА А. В., 2012. 404 с. 12. Бурганов Р. С. Влияние принципов назначения наказания на формирование, закрепление в законе и применение общих начал назначения наказания [Електронний ресурс] / Р. С. Бурганов // Вестник ТИСБИ. 2006. № 3. Режим доступу до ресурсу: <http://www.law.edu.ru/doc/document.asp?docID=1246387>. 13. Наумов А. В. Российское уголовное право: Общая часть. Курс лекций: в 2-х томах. Т. 1 [Текст] / А. В. Наумов. М.: Юрид. лит, 2004. 496 с.

REFERENCES

1. Nepomniashchaia T. V. *Naznacheny uholovnoho nakazanya: teoriya, praktyka, perspektyvy: monogr.* [Not remembering TV Purpose of criminal punishment: theory, practice, prospects: monogr.] / T. V. Nepomniashchaia. Spb.: Yzdatelstvo R. Aslanova “Iurydicheskyi tsentr Press”, 2006. 781 p. 2. Velyev S. A. *Pryntsypy naznachenyia nakazanya:* [Veliev SA Principles of sentencing] / S. A. Velyev. SPb.: Yzdatelstvo R. Aslanova “Iurydicheskyi tsentr Press”, 2004. 388 p. 3. Poltavets V. V. *Zahalni zasady pryznachennia pokarannia za kryminalnym zakonodavstvom Ukrayiny:* [Poltavets VV General principles of punishment according to the criminal legislation of Ukraine]: Monohrafia / MVS Ukrayiny, Luh. akad. vnutr. sprav im. 10-richchia nezalezhnosti Ukrayiny; [Nauk. red. kand. yuryd. nauk, prof. L. M. Kryvochenko]. Luhansk: RVV LAVS, 2005. 240 p. 4. *Ukrainske kryminalne pravo. Zahalna chastyna* [Ukrainian criminal law. General part]: pidruchnyk / [Berzin Pavlo Serhiiovych ta in.]; za zah. red. V. Navrotskoho. K.: Yurinkom Inter, 2013. 711 p. [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu do resursu:http://pidruchniki.ws/1547121956142/pravo/ukrayinske_kriminalne_pravo_-_navrotskiy_vo. 5. *Ruska Pravda. Pereklad za vydanniam: Pravda ruska* [The n Truth. Translation by Edition: True Ruska] Teksty na osnovi 7 spyskiv ta 5 redaktsii. Sklav ta pidhotuvav do druku prof. S. Yushkov. K.: VUAN, 1935. Redaktsiia IV. P. 137–144. (Na osnovi tekstu Arkhivnoi komisii AN SRSR, No. 240, Novhorodskyi 1-y litopys XV st.) Elektronnyi resurs] Rezhym dostupu do resursu: <http://litopys.org.ua/oldukr2/oldukr51.htm> 6. Bazhanov M. Y. *Naznacheny nakazanya po sovetskому uholovnomu pravu* [The imposition of punishment on Soviet criminal law] / M. Y. Bazhanov. Kyev: Vyshcha shkola, 1980. 216 p. 7. *Kurs uholovnoho prava. T. 2. Obshchaya chast. Uchenye o nakazanyu* [Criminal law course. Volume 2. The common part. The Doctrine of Punishment]: Pod red. N. F. Kuznetsovoi, Y.M. Tiashkovo. M.: YKD “Zertsalo-M”, 2002. 464 p. 8. *Lychnost prestupnyka* [The identity of the offender] / red. kollehyia: V. N. Kudriavtsev, H. M. Mynkovskyi, A. B. Sakharov. M.: Yuryd. lyt., 1975. 272 p.

9. Stanovskyi M. N. *Naznachenye nakazanyia*: [Purpose of punishment] / M. N. Stanovskyi. SPb.: Yzdatelstvo "Iurydicheskyi tsentr Press", 1999. 480 p. 10. *Naukovo-praktychnyi komentar Kryminalnoho kodeksu Ukrayiny* [Scientific and Practical Commentary to the Criminal Code of Ukraine] / Za red. M. I. Melnyka, M. I. Khavroniuka. 7-me vyd., pererobl. ta dopov. K.: Yurydychna dumka, 2010. 1288 p. 11. Muzyka A. A., Horokh O. P. *Pokarannia ta yoho zastosuvannia za zlochyny protyy zdorovia naselellnia: monohrafia* [Punishment and its application for crimes against the health of the population: monograph] / A. A. Muzyka, O. P. Horokh. K.: PALYVODA A. V., 2012. 404 p. 12. Burhanov R. S. *Vlyianye pryntsypov naznachenyia nakazanyia na formyrovanye, zakreplennye v zakone y prymenennye obshchykh nachal naznachenyia nakazanyia* [Influence of principles of punishment assignment on formation, consolidation in law and application of general pNo. No. 3. – Rezhym dostupu do resursu: <http://www.law.edu.ru/doc/document.asp?docID=1246387>. 13. Naumov A. V. *Rossyiskoe uholovnoe pravo: Obshchaia chast. Kurs lektsyi: V 2-kh tomakh. T. 1* [Russian criminal law: The common part. Course of lectures: In 2 volumes. Vol. 1] / A. V. Naumov. Moskva: Yuryd. lyt, 2004. 496 p.

Дата надходження: 06.02.2020 р.

Константин Марысюк, Наталия Слотвинская, Валентин Давыдюк

ВОПРОС НАЗНАЧЕНИЯ НАКАЗАНИЯ С УЧЕТОМ ЛИЦА ВИНОВНОГО

Отделено понятия “лицо виновного”, “личность преступника” и “субъект преступления”.

Поэтому проанализированы группы признаков, характеризующие указанные понятия. Установлено, что принимая во внимание характеристики личности виновного при назначении наказания, необходимо соблюдать следующие правила: в каждом уголовном производстве должны быть учтены признаки, характеризующие личность виновного с разных сторон (физические, психические, социальные и правовые), в том числе признаки, характеризующие виновного до, во время и после совершения преступления; как положительные, так и отрицательные признаки; кроме того, суд должен надлежащим образом описать, какие именно признаки, характеризующие виновного он принимает во внимание, а также, как они влияют на назначаемое наказание.

Ключевые слова: назначение наказания, личность виновного, личность преступника, субъект преступления, индивидуализирующие признаки.

Kostyantyn Marysyuk

Institute of Jurisprudence, Psychology and Innovative Education
Lviv Polytechnic National University,
Department of Criminal Law and Procedure,
Doctor of Law, Assoc. Prof.

Natalia Slotvinska

assistant of the department of criminal law and process,
Educational and Scientific Institute of Law, Psychology and Innovative Education
Lviv Polytechnic National University,
Doctor of Law

Valentin Davidyuk

Postgraduate student of I year of study
Specialties 081 “Law”

ISSUES ON PURPOSE OF PENALTY TAKEN INTO ACCOUNT

The article delineates the notions of “person guilty”, “person of the offender” and “subject of crime”. Therefore, groups of features characterizing these concepts are analyzed. It is established that, in order to punish the person responsible for the punishment, the following rules must be observed: in each criminal proceeding, the characteristics characterizing the perpetrator from different sides (physical, mental, social and legal) must be taken into account, including characterizing the perpetrator before, during, and after the commission of the crime; both positive and negative signs; in addition, the court must properly describe what characteristics characterize the offender he takes into account, and what they affect the sentencing

Key words: punishment, person of the perpetrator, person of the offender, the subject of the crime, individualizing features.